

ชุดฝึกวิทยุกระจายเสียง

นายวสันต์ เนตรศิริ
นายสุรสิทธิ์ แสนไชย

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์
วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงคราม มหาวิทยาลัยนครพนม
ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2555

หัวข้อโครงการวิชาชีพ ชุดฝึกวิทยุกระจายเสียง
ผู้เสนอ นายวสันต์ เนตรศิริ, นายสุรสิทธิ์ แสนไชย
สาขาวิชา ช่างอิเล็กทรอนิกส์
อาจารย์ที่ปรึกษา เสรี ชุนไชย
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ธวัชชัย มั่นอาษา
ปีการศึกษา 2555

สาขาวิชา ช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงคราม มหาวิทยาลัยนครพนม
อนุมัติให้โครงการวิชาชีพนี้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

..... หัวหน้าสาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์
(นายธวัชชัย มั่นอาษา)

คณะกรรมการสอบโครงการวิชาชีพ
..... ประธานกรรมการสอบโครงการวิชาชีพ
(นายธวัชชัย มั่นอาษา)

..... กรรมการ
(นายเสรี ชุนไชย)

..... กรรมการ
(นายสุรชัย ธรรมยาฤทธิ์)

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณ อาจารย์ธวัชชัย มั่นอาษา และอาจารย์เสรี ชุนไชย ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และการให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยความกรุณายิ่ง รวมถึงการให้ความสะดวกในด้านสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ เป็นผลให้การทำโครงการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้โอกาสทางการศึกษา และเพื่อนๆ น้องๆ ทุกคน ที่ช่วยให้กำลังใจ และสุดท้าย ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้เอ่ยนามที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน จนเป็นผลให้โครงการนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คณะผู้จัดทำ

ปวส.2 สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

เนื่องด้วยวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงครามได้เปิดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและโครงการต่างๆ ร่วมกับหน่วยงานราชการและชุมชนรวมทั้งการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน โรงเรียน หน่วยงาน ชุมชน โดยการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งการกระจายข้อมูล ข่าวสาร องค์ความรู้ และการประชาสัมพันธ์ ยังไม่สามารถกระจายได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพและทันสมัยทางวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงครามจึงมีแนวความคิดในการ "จัดตั้งสถานีวิทยุวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงคราม" ในการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆให้ครบสมบูรณ์ มีคุณภาพ และทันสมัยโดยยึดหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว

1.2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้บริการทางวิชาการและประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางวิทยาลัยฯ
2. เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนในท้องถิ่นและบริเวณใกล้เคียง
3. เพื่อเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ภารกิจและกิจกรรมของวิทยาลัยฯ
4. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากร นักศึกษา ได้ผลิตผลงาน บทความ สารคดี โครงการนักศึกษา และผลงานด้านต่าง ๆ
5. เพื่อเป็นการสร้างความแข็งแกร่งในการใช้วิทยุกระจายเสียงของวิทยาลัย ในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
6. เพื่อเป็นแหล่งวิชาการให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานด้านวิทยุกระจายเสียง

1.3. สมมุติฐานของการประดิษฐ์

1. สามารถส่งสัญญาณวิทยุในระบบ เอฟ เอ็ม ความถี่ 104.00 MHz ได้ระยะ 10 กิโลเมตร
2. การส่งสัญญาณวิทยุในระบบ เอฟ เอ็ม ความถี่ 104.00 MHz มีสัญญาณรบกวนน้อยที่สุดหรือไม่มีสัญญาณรบกวน
3. อุปกรณ์ประกอบมีคุณภาพและมีความปลอดภัย และสะดวกต่อการใช้งาน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุมชน หมายความว่า กลุ่มประชาชนที่มีพื้นที่อาศัยในแหล่งเดียวกัน ไม่ว่าจะในเมืองหรือในชนบท และให้หมายความรวมถึงกลุ่มประชาชนที่มีความสนใจร่วมกันและอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันหรือสื่อสารถึงกันได้ โดยมีผลประโยชน์ด้านสังคมและวัฒนธรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ทำกิจกรรมอันชอบด้วย

กฎหมายและศีลธรรมร่วมกัน มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการและการแสดงเจตนาแทนกลุ่มได้

“**กลุ่มคน**” หมายความว่า สมาชิกในท้องถิ่นที่ไม่เป็นนิติบุคคลซึ่งรวมตัวกันไม่น้อยกว่าห้าคนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน โดยมีการรวมตัวกันมาแล้วเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันที่ยื่นคำขออนุญาต

“**วิทุกระจ่ายเสียงชุมชน**” หมายความว่า กิจการกระจายเสียงเพื่อประโยชน์สาธารณะที่ไม่แสวงหารายได้จากการโฆษณา เป็นประโยชน์ตามความต้องการที่หลากหลายของชุมชนหรือท้องถิ่นที่รับบริการส่งผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง โดยชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันและดำเนินการโดยชุมชนเป็นอิสระ มีเสรีภาพในการเสนอข่าวและการแสดงความคิดเห็นที่ไม่ขัดต่อจรรยาบรรณและศีลธรรมอันดีของประชาชน ปราศจากการครอบงำและแทรกแซงจากกลุ่มผลประโยชน์โดยมิชอบ กลุ่มการเมืองพรรคการเมืองทุกระดับหรือเอกชนที่มุ่งหากำไรในเชิงพาณิชย์

“**ใบอนุญาต**” หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทุกระจ่ายเสียงชุมชน)

1.5 วิธีดำเนินการ

๑. ศึกษาสภาพปัญหา/เสนอหัวข้อ
2. ออกแบบและสร้างเครื่องมือ
3. ทดสอบและเก็บข้อมูล
4. ตรวจสอบแก้ไข
5. สรุปลผล
๖. จัดทำรูปเล่ม

1.6. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ลำดับขั้นในการทำงาน	ระยะเวลาการทำงาน									
	พ.ค. 55		มิ.ย. 55		ก.ค. 55		ส.ค. 55		ก.ย. 55	
ศึกษาสภาพปัญหา/เสนอหัวข้อ		←→								
ออกแบบและสร้างเครื่องมือ			←→							
ทดสอบเก็บข้อมูล				←→						
ตรวจสอบแก้ไข						←→				
สรุปลผล							←→			
จัดทำรูปเล่ม								←→		

1.7. วัสดุที่ใช้ในการประดิษฐ์และแหล่งที่มา

วัสดุที่มีขายทั่วไปในท้องตลาด

1.8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ชุดสาธิตการทำงานเครื่องยนต์ 4 จังหวะของรถจักรยานยนต์
2. ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในวิชาปฏิบัติจักรยานยนต์
3. ชุดสาธิตการทำงานเครื่องยนต์ 4 จังหวะสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก
4. สามารถวิเคราะห์สาเหตุของเครื่องยนต์ได้
5. เพื่อเปรียบเทียบข้อแตกต่างของเครื่องยนต์ 2 จังหวะ กับเครื่องยนต์ 4 จังหวะ

บทที่ 2 ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ด้านเครื่องส่ง

ไมโครโฟน (L) จะรับสัญญาณเสียงซีกซ้ายแล้วส่งเข้าไปมอดกับคลื่นพาห้ในเครื่องส่ง FM โดยตรง ส่วนไมโครโฟน (R) จะรับสัญญาณเสียงซีกขวาแล้วส่งเข้าไปมอดกับความถี่ 18 KHz ซึ่งเป็นความถี่ที่ได้จากวงจรออสซิลเลเตอร์ ซึ่งกำหนดความถี่ 38 KHz เป็นคลื่นพาห้ย่อย การมอดสัญญาณเสียงซีกขวา (R) เข้ากับคลื่นพาห้ย่อย 38 KHz นั้นเราใช้วิธีการมอดแบบ AM จากนั้นก็ทำการซัพเพรสคลื่นพาห้ย่อยออก (ผลจากการซัพเพรสคลื่นพาห้ย่อยออกจะทำให้มีเฉพาะสัญญาณเสียงที่มอดกับคลื่นพาห้ย่อยแล้วเท่านั้น (ผลจากการซัพเพรสคลื่นพาห้ย่อยออกจะทำให้มีเฉพาะสัญญาณเสียงที่มอดกับคลื่นพาห้ย่อยแล้วเท่านั้น ที่ปรากฏออกไปเป็นสัญญาณเอ้าท์พุทได้ ซึ่งในการมอดสัญญาณโดยทั่ว ๆ ไปจะมีสัญญาณคลื่นพาห้ปรากฏเป็นสัญญาณออกทางเอ้าท์พุทตลอดเวลาไม่ว่าจะมีสัญญาณเสียงเข้ามามอดหรือไม่ก็ตาม)

สัญญาณที่ถูกมอดและกำจัดคลื่นพาห้ย่อยออกมาแล้ว จะถูกส่งเข้าไปมอดแบบ FM กับคลื่นพาห้ที่ใช้ในการส่งออกอากาศอีกครั้ง (มอดรวม ๆ กันไปกับสัญญาณเสียงซีกซ้าย (L) ที่เข้ามามอดแบบ FM โดยตรง ดังได้อธิบายมาก่อนหน้านี้)

วิธีการนี้เป็นการมอดดิเพล็กซ์สัญญาณ L และ R เข้าด้วยกันแล้วส่งไปกับคลื่นพาห้ที่ใช้ในการส่งออกอากาศเพียงความถี่เดียว โดยที่สัญญาณเสียง L และ R ไม่กวนกันเลย

สเปคตรัมของสัญญาณมอดดิเพล็กซ์ เรากำหนดให้สัญญาณเสียงที่เข้ามาทางไมโครโฟนซีกซ้ายและขวา มีความถี่ตั้งแต่ 30 Hz – 15 KHz ดังนั้น ไซด์แบนด์ที่เกิดจากสัญญาณเสียงซีกซ้าย (L) ส่วนอีกข้างเป็นไซด์แบนด์ที่เกิดจากสัญญาณเสียงซีกขวา (R) ซึ่งมีมอดกับคลื่นพาห้ย่อย 38 KHz ทำให้มีความถี่ด้านต่ำ 23 KHz (38 KHz – 15 KHz) และความถี่ด้านสูง 53 KHz (38 KHz + 15 KHz) (ดูรูปที่ 5)

ด้านเครื่องรับ ภาครับจะรับสัญญาณ FM เข้ามา แล้วส่งไปให้วงจรดีเท็คเตอร์ย่านกว้าง (Wideband detector) ทำหน้าที่คืนรูปออกมาเป็นสัญญาณซีกซ้ายและขวา สัญญาณเสียงนี้จะถูกส่งไปขยายเพื่อออกสู่ลำโพงซ้าย แต่เนื่องจากส่วนที่เป็นสัญญาณซีกขวามีความถี่อยู่ในช่วง 23 – 53 KHz เป็นความถี่เหนือเสียงที่มนุษย์ไม่ได้ยิน (ความถี่อยู่ในย่านโซนิคหรือซูเปอร์โซนิค) ฉะนั้นผู้ฟังจึงไม่ได้ยินสัญญาณเสียงซีกขวาทางลำโพงซ้าย

สัญญาณเสียงซีกซ้ายและขวา (L และ R) ที่ได้จากวงจรดีเท็คเตอร์ย่านกว้าง ส่วนหนึ่งจะแยกไปเข้าวงจรแบนด์พาสฟิลเตอร์ 38 KHz ที่วงจรนี้ จะทำหน้าที่กรองความถี่ให้ผ่านเฉพาะความถี่ของสัญญาณเสียงซีกขวา (23 KHz – 53 KHz) เพื่อส่งไปยังวงจรดีเท็คเตอร์ ดีเท็คซ์อีกครั้งให้คืนรูปออกมาเป็นสัญญาณเสียงซีกขวา ซึ่งมีความถี่ในช่วง 30 Hz – 15 KHz ส่งไปเข้าวงจรขยายเสียงออกสู่ลำโพงขวาต่อไป

วิธีการตามบล็อกไดอะแกรมในรูปที่ 4 นี้ ทำให้เราสามารถส่งกระจายเสียงในระบบเอฟ – เอ็ม สเตอร์ไอเอ็มดิเพล็กซ์ได้ ด้านการรับก็สามารถแยกสัญญาณซ้าย – ขวา ได้ดีโดยไม่กวนกัน

แต่ก็ยังเป็นระบบที่ไม่ดีพอ เพราะเครื่องรับเอฟ – เอ็ม ธรรมดายังไม่สามารถรับฟังคลื่นที่ส่งมาด้วยระบบนี้ได้อย่างสมบูรณ์ คือจะรับฟังได้เฉพาะสัญญาณเสียงซีกซ้ายเท่านั้น

ระบบการส่งกระจายเสียงแบบเอฟ - เอ็ม สเตอริโอมีลติเพล็กซ์ที่เหมาะสม และได้รับการคัดเลือกให้ใช้เป็นมาตรฐานในการส่งกระจายเสียงที่ใช้กันในทุกวันนี้ มีสาระสำคัญที่ให้ผลดีในการใช้งานดังนี้

๑. ส่งกระจายเสียงด้วยเครื่องส่งเครื่องเดียว และใช้คลื่นพาห้ความถี่เดียวในการส่งออกอากาศ โดยมีแบนด์วิทที่เข้ากันได้กับระบบ FM ธรรมดา
๒. เป็นระบบเอฟ - เอ็ม สเตอริโอ มีลติเพล็กซ์ ที่สามารถใช้เครื่องรับเอฟ - เอ็มแบบธรรมดา สามารถรับฟังสัญญาณได้ด้วย โดยเสียงที่รับฟังได้จะออกมาในรูปแบบโมโนโฟนิก (ไม่มีการแยกทิศทางของเสียง) และไม่มีกรบกวนที่เกิดจากการรบกวนกันระหว่างสัญญาณ คุณภาพของเสียงที่ได้จะต้องสมบูรณ์เหมือนการรับฟังจากสถานีเอฟ - เอ็ม ธรรมดา โดยไม่ต้องมีการตัดแปลงแก้ไขเพิ่มเติมที่เครื่องรับแต่ประการใด
๓. เครื่องรับ เอฟ - เอ็ม สเตอริโอมีลติเพล็กซ์นั้น นอกจากจะรับคลื่นจากสถานี เอฟ - เอ็ม สเตอริโอมีลติเพล็กซ์ ซึ่งทำให้สามารถแยกสัญญาณซ้าย - ขวาได้แล้ว จะต้องสามารถรับฟังจากสถานีวิทยุ เอฟ - เอ็ม ธรรมดาได้ด้วย โดยเสียงที่รับฟังได้จะออกมาในรูปแบบโมโนโฟนิก (ไม่มีการแยกทิศทางของเสียง)
๔. เครื่องรับเอฟ - เอ็ม ธรรมดา ที่รับสัญญาณจากสถานีเอฟ - เอ็ม สเตอริโอ มีลติเพล็กซ์ ถ้าต้องการรับฟังเสียงที่เป็นระบบสเตอริโอก็สามารถทำได้โดยการแก้ไขตัดแปลง หรือเพิ่มเติมอุปกรณ์บางอย่างเข้าไปในวงจรเครื่องรับเอฟ - เอ็มธรรมดา

2. หลักการส่งกระจายเสียงระบบเอฟ - เอ็มสเตอริโอมีลติเพล็กซ์ในปัจจุบัน

ในรูปที่ 5 เป็นบล็อกไดอะแกรมที่แสดงหลักการของเครื่องส่งกระจายเสียงระบบเอฟ - เอ็ม สเตอริโอมีลติเพล็กซ์ที่ได้รับการอนุมัติจากสถาบัน FCC. ของสหรัฐอเมริกา เป็นระบบที่ใช้กันแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ (ปัจจุบันประเทศไทยใช้ระบบนี้)

หลักการทำงาน เริ่มต้นจากไมค์โครโฟนซ้าย (MIC.L) และไมค์โครโฟนขวา (MIC.R) จะรับสัญญาณ (L +R) (ที่ภาค L+R) สัญญาณ (L+R) ที่ได้จะถูกส่งต่อไปยังภาคมีลติเพล็กซ์ เพื่อเตรียมมีลติเพล็กซ์ร่วมกับสัญญาณอื่น ๆ

สัญญาณส่วนหนึ่งจากภาคขยายสัญญาณเสียง (R) จะถูกส่งไปที่ภาคอินเวอร์เตอร์ (INVERTER) ด้วย เพื่อกลับเฟสสัญญาณ (R) ไปจากเดิมอีก 180 องศากลายเป็นสัญญาณ (- R) ส่งไปพร้อมกับสัญญาณที่มาจากภาคขยายเสียง (L) ที่ภาค (L - R) สัญญาณที่รวมกันนี้จะกลายเป็นสัญญาณ (L - R) ซึ่งจะถูกส่งต่อไปยังภาคบาลานซ์มอดูเลเตอร์ (BALANCE MODULATOR) เพื่อมอดูเลทกับคลื่นพาห้ย่อย 38 KHz ที่เข้ามาอีกทาง

คลื่นพาห้ย่อย (SUBCARRIER) 38 KHz นั้นได้มาจากความถี่คลื่นชายัน 19 KHz จากภาคออสซิลเลเตอร์ ซึ่งถูกส่งเข้ามาทวีคูณความถี่ขึ้นอีกสองเท่า (19 KHz x 2 = 38 KHz) ที่ภาคทวีคูณความถี่สองเท่า (FREQUENCY DOUBLER)

ความถี่ 38 KHz ที่ได้นี้จะถูกใช้เป็นคลื่นพาห้ย่อยเพื่อส่งไปมอดูกับสัญญาณเสียง (L - R) ที่ภาคบาลานซ์มอดูเลเตอร์

ภาคบาลานซ์มอดูเลเตอร์นอกจากจะทำหน้ามอดูสัญญาณเสียง (L - R) เข้าทางส่วนสูงของสัญญาณคลื่นพาห้ย่อยแล้ว (มอดูแบบ AM) มันยังทำหน้าที่กำจัดคลื่นพาห้ย่อยไม่ให้ไปปรากฏออกไปเป็นสัญญาณที่เอ้าท์พุทเพียงลำพังสัญญาณเดียวอีกด้วย (สัญญาณที่มีมอดูรวมกันแล้วเท่านั้นที่ปรากฏออกไปเป็น สัญญาณเอ้าท์พุทของภาคบาลานซ์มอดูเลเตอร์)

เราเรียกสัญญาณที่มีอัตราส่วนกันระหว่างสัญญาณคลื่นพาห่อย่อย 38 KHz และสัญญาณเสียง (L - R) นี้ว่า สัญญาณคลื่นพาห่อย่อย L - R (L - R SUBCARRIER) และสัญญาณนี้จะถูกส่งไปมัลติเพล็กซ์เพื่อมัลติเพล็กซ์รวมกันไปกับสัญญาณอื่น ๆ

นอกจากนี้แล้วภาคออสซิลเลเตอร์ยังแยกส่งความถี่ 19KHz สำหรับเป็นสัญญาณไฟลิตโทนไปยังภาคมัลติเพล็กซ์เพื่อมัลติเพล็กซ์สัญญาณ 19 KHz รวมไปกับสัญญาณอื่น ๆ อีกด้วย

จะเห็นว่าที่ภาคมัลติเพล็กซ์จะเป็นที่รวมของสัญญาณต่าง ๆ คือ 1. สัญญาณเสียง (L + R) จากภาค L + R 2.สัญญาณ (L - R) ซัพแคเรียร์ จากภาคบาลานซ์มอดดูเลเตอร์ 3. สัญญาณไฟลิตโทน 19 KHz จากภาคออสซิลเลเตอร์

สัญญาณทั้งสามนี้สามารถมัลติเพล็กซ์รวมเข้าด้วยกันได้ โดยไม่มีการแทรกแซงสัญญาณต่อกัน เพราะแต่ละสัญญาณมีขอบเขตความถี่ที่ต่างกันอย่างนั้นเอง (ดูรูปที่ 6)

สัญญาณรวมมัลติเพล็กซ์จะถูกส่งไปมอดคัลกับคลื่นพาห่ที่ใช้ในการส่งออกอากาศในระบบเอฟ-เอ็ม ในภาคส่งนี้ก็เหมือนกับเครื่องส่งเอฟ-เอ็มธรรมดาทั่วไป ที่ใช้ส่งในย่านความถี่กระจายเสียง 88-108 MHz

ที่มีการส่งสัญญาณต่าง ๆ ถึงสามสัญญาณออกไปยังเครื่องรับก็เพื่อจุดประสงค์ดังนี้

1. สัญญาณ (L + R) สัญญาณนี้เป็นผลรวมของสัญญาณเสียงซีกซ้ายและซีกขวาเป็นสัญญาณเสียงแบบโมโน ที่ต้องส่งสัญญาณนี้ไปด้วยก็เพื่อใช้สำหรับการรับรองเครื่องรับเอฟ - เอ็ม ธรรมดาให้รับฟังจากสถานีที่ส่งในระบบสเตอริโออิมัลติเพล็กซ์ได้ เครื่องรับเอฟ - เอ็ม ธรรมดาจะรับเอาเฉพาะสัญญาณนี้ไปเป็นสัญญาณเสียงออกสู่ลำโพง เสียงที่ได้จะมีครบทั้งสัญญาณซีกซ้ายและขวารวมกัน ไม่มีการแยกทิศทางของเสียง และคุณภาพเสียงจะเหมือนกับการรับฟังจากสถานีวิทยุ เอฟ - เอ็ม ธรรมดาทั่วไป

2. สัญญาณคลื่นพาห่อย่อย (L - R) ที่ต้องเอาสัญญาณ (L - R) ไปมอดคัลกับคลื่นพาห่อย่อย 38 KHz ก่อน ก็เพราะเราต้องการส่งสัญญาณ (L - R) รวมกันไปพร้อม ๆ กับสัญญาณ (L + R) โดยไม่ต้องการให้สัญญาณทั้งสองมีการแทรกแซงกัน วิธีการนี้เป็นกลวิธีในการมัลติเพล็กซ์สัญญาณเข้าด้วยกัน เปรียบเสมือนกับเราต้องการส่งน้ำมันใส่น้ำมันทั้งสองรวมกันไปในถังเดียวกัน

ถ้าเราทำโดยการนำน้ำมันเบนซินใส่ลงไปในถังก่อน (ก็เหมือนกับเราเอาสัญญาณ (L + R) มอดคัลกับคลื่นพาห่ที่ใช้ในการส่งออกอากาศ) จากนั้นจึงหาขวดที่ขนาดเล็กกว่าถังมาบรรจุน้ำมันก๊าดและปิดฝาขวดให้แน่น (ทำนองเดียวกับที่เราเอาสัญญาณ (L - R) มอดคัลกับคลื่นพาห่อย่อย) แล้วเอาขวดน้ำมันก๊าดใส่ลงในถังน้ำมันเบนซินอีกที ด้วยวิธีนี้ทำให้เราสามารถเอาน้ำมันเบนซินและน้ำมันก๊าดใส่รวมไปในถังเดียวกันได้โดยน้ำมันทั้งสองชนิดไม่ผสมปนกัน (เช่นเดียวกับสัญญาณ (L+R) และสัญญาณ (L - R) ซัพแคเรียร์ จะไม่มีการแทรกแซงกัน) เมื่อส่งไปถึงปลายทางเพียงเรายกขวดน้ำมันก๊าดขึ้นก็สามารถแยกน้ำมันทั้งสองชนิดออกจากกันได้โดยง่าย

เราสามารถเอาสัญญาณเสียง (L - R) และ (L + R) ที่ส่งไป มาแปลงสภาพให้แยกเป็นสัญญาณเสียงซีกซ้ายและขวา (L และ R) ปรากฏทางด้านเครื่องรับไว้ โดยการนำสัญญาณทั้งสองมาบวกหรือลบกัน ซึ่งแสดงได้ด้วยพีชคณิตดังนี้

เมื่อนำสัญญาณ (L + R) และ (L - R) มาบวกกัน

$$L + R$$

$$L - R$$

$$\begin{aligned} \text{จะได้สัญญาณเสียงซิกซาย} &= 2L \\ \text{เมื่อนำสัญญาณ (L + R) และ (L - R) มาลบกัน} \\ &L + R \\ &L - R \\ \text{จะได้สัญญาณเสียงซิกขวา} &= 2R \end{aligned}$$

3. สัญญาณไฟลิตโทน 19 KHz เนื่องจากสัญญาณเสียง (L - R) ที่ส่งมายังเครื่องรับเป็นสัญญาณเสียงที่มีอดมากกว่าคลื่นพาห้อย่อย 38 KHz ฉะนั้น ในการนำมาเสริมหรือหักล้างกับสัญญาณ (L + R) ในวงจรแยกสัญญาณสเตอริโอ (วงจรถิโคัดเตอร์) เพื่อทำให้เกิดเป็นสัญญาณเสียงซิกซายและขวา ขึ้นนั้น จำเป็นต้องมีสัญญาณ 38 KHz ที่มีเฟสสัมพันธ์กัน (SYNCHRONIZ) กับคลื่นพาห้อย่อยที่มีอดมากกว่าสัญญาณ (L - R) เพื่อช่วยให่วงจรถิโคัดเตอร์ทำงานแยกสัญญาณได้ จึงต้องมีการส่งสัญญาณไฟลิตโทน 19 KHz มาด้วย เพราะความถี่ 19 KHz เมื่อมาถึงเครื่องรับก็สามารถทำให้เป็นความถี่ 38 KHz ได้โดยง่าย ด้วยการใช่วงจรถิโคัดความถี่ขึ้นมาอีกสองเท่า และเนื่องจากความถี่ 19 KHz ซึ่งเป็นสัญญาณไฟลิตโทนนี้เป็นต้นกำเนิดของสัญญาณคลื่นพาห้อย่อยทางด้านเครื่องส่ง ความถี่ 38 KHz ที่ได้จึงมีเฟสที่สัมพันธ์กับสัญญาณคลื่นพาห้อย่อย (L - R) ตลอดเวลา

รูปที่ 6 เป็นการแสดงรูปคลื่นตามจุดต่าง ๆ ของบล็อกไดอะแกรมในรูปที่ 5 ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจการทำงานของเครื่องส่งเอฟเอ็มสเตอริโอมัลติเพล็กซ์ได้ดีขึ้น

เพื่อให้เข้าใจง่ายจึงให้สัญญาณที่ป้อนเข้าทางไมค์ซาย และขวา เป็นสัญญาณโตนเสียงคลื่นรูปซายน์ โดยให้สัญญาณเสียง (L) มีความถี่สูงกว่าสัญญาณเสียง (R) ไปอีกเท่าตัวจะได้ไม่สับสนในการทำความเข้าใจ

- หมายเลข 1 เป็นคลื่นความถี่เสียงรูปซายน์ที่ออกจากวงจรขยายสัญญาณเสียงซิกซาย (L)
  - หมายเลข 2 เป็นคลื่นความถี่เสียงรูปซายน์ที่ออกจากวงจรขยายสัญญาณเสียงซิกขวา (R)
  - หมายเลข 3 เป็นรูปคลื่นสัญญาณเสียง (R) ที่ผ่านวงจรอินเวทิงแล้วกลายเป็นสัญญาณ (- R) สัญญาณที่ได้จะเป็นรูปซายน์อยู่เหมือนเดิม เพียงแต่จะมีเฟสต่างไปจากสัญญาณ (R) 180° เท่านั้น
  - หมายเหตุ 4 เป็นรูปคลื่นที่เกิดจากการรวมกันระหว่างสัญญาณ L และ R เป็นสัญญาณ (L + R)
  - หมายเหตุ 5 เป็นรูปคลื่นที่เกิดจากการรวมกันระหว่างสัญญาณ (L) และสัญญาณ (- R) มาเป็นสัญญาณ (L - R)
  - หมายเลข 9 เป็นสัญญาณความถี่ 19 KHz ซึ่งใช้เป็นสัญญาณไฟลิตโทน
  - หมายเหตุ 10 เป็นสัญญาณความถี่ 38 KHz ซึ่งเกิดจากการนำสัญญาณ 19 KHz มาทวีความถี่ให้สูงขึ้นอีกเท่าตัว เพื่อใช้เป็นคลื่นพาห้อย่อยสำหรับมอดกับสัญญาณ (L - R)
  - หมายเลข 6 เป็นสัญญาณที่เกิดจากสัญญาณเสียง (L - R) มอดเข้ากับสัญญาณคลื่นพาห้อย่อย แล้วถูกซัพเพรสไปด้วยในตัวกลายเป็นสัญญาณ (L -R) ซัพแคเรียร์
  - หมายเลข 7 เป็นสัญญาณที่มัลติเพล็กซ์รวมกันระหว่างสัญญาณ (L + R) และ (L - R) ซัพแคเรียร์ (ในที่นี้ไม่ได้แสดงสัญญาณ 19 KHz ไว้)
  - หมายเลข 8 เป็นสัญญาณคลื่นพาหู่ที่ใช้ในการส่งออกอากาศ เพราะถูกมอดในระบบเอฟ - เอ็ม ความถี่ของสัญญาณจึงเปลี่ยนแปลงไปตามสัญญาณมัลติเพล็กซ์ที่เข้ามามอดด้วย
- สัญญาณที่กำกับด้วย 2 L ในรูปคลื่นหมายเลข 7 เป็นการแสดงให้เห็นผลบวกของสัญญาณ (L + R) และ (L - R) ผลลัพธ์ที่ได้เป็นสัญญาณเสียงซิกซายหรือ $(L + R) + (L - R) = 2L$

สัญญาณที่กำกับด้วย 2 R เป็นการแสดงให้เห็นผลลบของสัญญาณ (L + R) และ (L - R) ผลลัพธ์ที่ได้เป็นสัญญาณเสียงซีกขวาหรือ (L + R) - (L - R) = 2 R

ในส่วนที่เป็นเส้นประไม่ใช่รูปคลื่นสัญญาณ แต่เป็นการแสดงให้เห็นผลเฉลี่ยของสัญญาณ L และสัญญาณ R และเส้นประที่เป็นผลเฉลยนี้จะมีรูปร่างเหมือนสัญญาณ (L + R) เป็นการแผ่งตัวสัญญาณ (L + R) ไปกับสัญญาณมัลติเพล็กซ์

การผสมสัญญาณหรือการรวมกันระหว่างสัญญาณทั้งสองที่ทำให้เกิดเป็นสัญญาณรูปร่างใหม่ขึ้น เช่น การรวมกันระหว่างสัญญาณ (L) กับสัญญาณ R แล้วทำให้เกิดเป็นรูปคลื่นสัญญาณ (L + R) ขึ้นนั้น ใช้หลักการเสริมหรือหักล้างกันระหว่างสัญญาณโดยใช้วิธีบวกลบธรรมดา จะเข้าใจได้ง่ายถ้าเราใช้สัญญาณรูปคลื่นสี่เหลี่ยมมาแทนรูปคลื่นไซน์ ดังในรูปที่ 7

ตามรูปที่ 7 เป็นตัวอย่างการรวมสัญญาณรูปคลื่นสี่เหลี่ยมระหว่างสัญญาณ A และสัญญาณ B ผลลัพธ์ของการรวมจะทำให้เป็นรูปคลื่นสัญญาณ C

เราแบ่งสัญญาณออกเป็น 8 ลูกคลื่น ตามหมายเลขที่อยู่เหนือสัญญาณ A

ลูกคลื่นที่ 1	สัญญาณ A มีค่า =	+1
	สัญญาณ B มีค่า =	+1
ฉะนั้น ผลลัพธ์ที่สัญญาณ C	=	1 + 1 = 2
ลูกคลื่นที่ 2	สัญญาณ A =	0
	สัญญาณ B =	-1
	∴ สัญญาณ C =	0 - 1 = -1
ลูกคลื่นที่ 3	สัญญาณ A =	+1
	สัญญาณ B =	0
	∴ สัญญาณ C =	0 + 1 = 1
ลูกคลื่นที่ 4	สัญญาณ A =	0
	สัญญาณ B =	-0.5
	∴ สัญญาณ C =	0 - 0.5 = -0.5
ลูกคลื่นที่ 5	แบ่งลูกคลื่นออกเป็น 2 ช่วง	
	1. ช่วงครึ่งแรก	
	สัญญาณ A =	+1
	สัญญาณ B =	+1
	∴ สัญญาณ C =	1 + 1 = 2
	2. ช่วงครึ่งหลัง	
	สัญญาณ A =	+2
	สัญญาณ B =	-1
	∴ สัญญาณ C =	2 - 1 = 1
ลูกคลื่นที่ 6	สัญญาณ A =	0
	สัญญาณ B =	1
	∴ สัญญาณ C =	0 + 1 = 1

ขอบเขตความถี่ของสัญญาณมัลติเพล็กซ์ซึ่งแสดงอยู่ในรูปที่ 8 แยกออกเป็นดังนี้

สัญญาณ (L + R) หรือสัญญาณ M = 30 Hz – 15 KHz

สัญญาณไฟลोटโทน = 19 KHz

สัญญาณไฟลोटโทน 19 KHz จะอยู่ระหว่างสัญญาณ (L + R) และ (L-R) ซัพแคเรียร์ โดยมีไซด์แบนด์ด้านสูงและต่ำข้างละ 4 KHz เพื่อกันไม่ให้เกิดการรบกวนกับสัญญาณอื่น

(แถบความถี่ช่วง 60 – 74 KH เป็นระบบ SCA ย่อมาจาก SUBSIDIARY COMMUNICATION AUTHORIZATION อ่านว่า ซับไดซิอารี คอมมูนิเคชัน ออโตโรเซชัน ซึ่งไม่ได้ใช้ในที่นี่)

ตัวอย่างวงจรร่างย ๑ ที่แสดงให้เห็นถึงหลักการทำงานของวงจรรีเค็คเตอร์ว่าสามารถถอดสัญญาณมัลติเพล็กซ์ให้แยกเป็นสัญญาณซีกซ้ายและขวาได้อย่างไร แสดงอยู่ในรูป 9

๔. มาตรฐานทางเทคนิคของเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงสำหรับชุมชน

ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 คณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ (กสช.) มีหน้าที่พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการวิทยุโทรทัศน์ และการกำหนดมาตรฐานและลักษณะพึงประสงค์ทางเทคนิคของอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีมาตรการ กสช. เพื่อทำหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ ทำให้ไม่สามารถพิจารณาจัดสรรคลื่นความถี่ ออกใบอนุญาตประกอบกิจการ หรืออนุญาตให้ประกอบกิจการเพิ่มเติมไม่ได้ ตามบทบัญญัติมาตรา 80 ของ พ.ร.บ. ดังกล่าว เพื่อบรรเทาปัญหาการตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงสำหรับชุมชนเป็นการชั่วคราว คณะรัฐมนตรีได้มีมติในการประชุมวันที่ 16 สิงหาคม 2548 กำหนดกรอบกติกาทางเทคนิคและหลักเกณฑ์การตั้งสถานีวิทยุชุมชน โดยกำหนดกำลังส่งไม่เกิน 30 วัตต์ ความสูงเสาอากาศไม่เกิน 30 เมตรจากระดับพื้นดิน และรัศมีการออกอากาศไม่เกิน 15 กิโลเมตร แม้ว่ายังไม่มีมาตรการจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชนถูกต้องตามกฎหมายอย่างเป็นทางการ แต่ปัจจุบันมีการส่งวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุชุมชน ทั้งในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และในเขตภูมิภาค ทั่วประเทศ ประมาณ 3,000-4,000 สถานี ทำให้เกิดการแพร่กระจายคลื่นแปลกปลอมที่ก่อให้เกิดการรบกวนต่อข่ายการสื่อสารอื่น โดยเฉพาะข่ายสื่อสารทางการบินที่ใช้สำหรับการควบคุมการจราจรทางอากาศ ซึ่งมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินโดยตรง ดังนั้นคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำมาตรฐานเทคนิคสำหรับเครื่องวิทยุคมนาคม เพื่อรับผิดชอบการศึกษาามาตรฐานสากล และยกร่างมาตรฐานทางเทคนิคสำหรับเครื่องส่งวิทยุคมนาคมที่เหมาะสม ของเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงสำหรับชุมชนย่านความถี่วิทยุ 87.5 MHz ถึง 108 MHz เพื่อป้องกันและลดการรบกวนที่เกิดขึ้นกับข่ายสื่อสารในกิจการวิทยุคมนาคมอื่น โดยเฉพาะกิจการทางการบิน (aeronautical) ในย่านความถี่วิทยุใกล้เคียง 108-137 MHz

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำมาตรฐานทางเทคนิคสำหรับเครื่องวิทยุคมนาคม ได้ดำเนินการศึกษาเรื่องดังกล่าวแล้ว และได้ทำ รายงานผลการศึกษาการจัดทำมาตรฐานทางเทคนิคของเครื่องส่ง

วิทยุกระจายเสียงสำหรับชุมชน ย่านความถี่วิทยุ 87.5 MHz ถึง 108 MHz (พหุศักราช 2550) และ มาตรฐานและลักษณะพึงประสงค์ทางด้านเทคนิค เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงสำหรับชุมชน ย่านความถี่วิทยุ 87.5 MHz ถึง 108.0 MHz เพื่อให้ กทช. นำเสนอ กกช. (อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เป็นเลขานุการคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุแห่งชาติ) หนังสือของ กกช. ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2550 ในการศึกษาครั้งนี้ นำกรอบและเกณฑ์การตั้งสถานีวิทยุชุมชนที่กำหนดกำลังส่งไม่เกิน 30 วัตต์ ความสูงเสาอากาศไม่เกิน 30 เมตร และรัศมีการออกอากาศไม่เกิน 15 กิโลเมตร ตามที่กำหนดโดยมติคณะรัฐมนตรีเป็นเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงสำหรับชุมชน มีหลักในการพิจารณา คือ

การกำหนดพื้นที่การให้บริการ เพื่อไม่ให้เกิดการรบกวนกัน

จะต้องมีการกำกับการใช้ความถี่วิทยุให้สอดคล้องกับแผนการใช้ความถี่วิทยุ

จะเห็นได้ว่าการจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชนจะต้องพิจารณาเงื่อนไขทางเทคนิคคือการรบกวนเป็นหลักสำคัญ และการกำหนดแผนจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุชุมชน จะต้องออกแบบไม่ให้เกิดการรบกวนกัน จึงจะขอสรุปข้อกำหนดการรบกวนของสถานีวิทยุตามที่มีการศึกษาจากเอกสารดังกล่าว คือ

5.การแบ่งช่องความถี่สัญญาณวิทยุระบบ FM เพื่อใช้ในการพิจารณาจัดตั้งวิทยุชุมชน ความถี่ 87.5-108 MHz แบ่งแต่ละช่อง 250 kHz แบ่งได้ 81 ช่องความถี่ คือ

๕. **ข้อกำหนดเครื่องส่ง (rated carrier power)** กำลังส่งที่ออกอากาศที่สายอากาศ จะต้องไม่เกิน 30 วัตต์ (ไม่ได้กำหนดว่าสายอากาศเป็นชนิดใด มีกำลังขยายหรือไม่)

ลักษณะการรบกวน เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงที่มีลักษณะทางเทคนิคที่ไม่เหมาะสม จะก่อให้เกิดการรบกวนต่อการใช้ความถี่วิทยุในข่ายสื่อสารอื่น เรียกว่าการแพร่แปลกลอด (conducted spurious emissions) คือ เครื่องส่งวิทยุสร้างความถี่ที่เกินกว่าที่กำหนดให้ออกอากาศมาด้วย มี 2 ลักษณะ คือ การแพร่ฮาร์โมนิก (harmonic emission) เป็นการสร้างความถี่ที่มีค่าเป็นทวีคูณของความถี่ที่กำหนด คือความถี่ที่สูง 2 เท่า 3 เท่า 4 เท่า 5 เท่า ของความถี่ที่กำหนดในการออกอากาศ ซึ่งเครื่องส่งวิทยุที่ไม่ได้มาตรฐานจะไปรบกวนความถี่ข่ายสื่อสารอื่น ๆ หรือย่านความถี่ในการส่งวิทยุโทรทัศน์

ย่านความถี่ที่ออกอากาศ	87.75-107.75 MHz	Harmonic ที่
ความถี่ 175.5-215.5 MHz	รบกวนการส่งโทรทัศน์ช่อง 5-10	Harmonic ที่ 3 ความถี่ 263.25-323.25 MHz
รบกวนการส่งเคเบิลทีวีช่อง S11-S22	Harmonic ที่ 4 ความถี่ 351-431 MHz	รบกวนการส่งเคเบิลทีวีช่อง S27-S37
Harmonic ที่ 5 ความถี่ 438.75-538.75 MHz	รบกวนการส่งเคเบิลทีวีช่อง S38-S41	การส่งโทรทัศน์ช่อง 29 (โทรทัศน์สาธารณะ Thai PBS)
Harmonic ที่ 6 ความถี่ 526.5-646.5 MHz	รบกวนการส่งโทรทัศน์ช่อง 28-43	Harmonic ที่ 7 ความถี่ 614.25-754.25 MHz
รบกวนการส่งโทรทัศน์ช่อง 39-56	ลักษณะการรบกวน จะมีผลต่อการรับชมโทรทัศน์ คือ ภาพลั้ม หรือมีลายรบกวนภาพ หรือกวนด้านเสียง มีเสียงวิทยุออกมารบกวน การรบกวนนี้มีผลในบริเวณใกล้สถานีเครื่องส่งวิทยุที่ส่งคลื่นไม่เหมาะสมออกมา (Harmonic Emission) ส่วนผู้ที่รับชมโทรทัศน์ที่อยู่ห่างไกลจากสถานีวิทยุ จะไม่มีผลต่อการรบกวนการรับชมโทรทัศน์ การแพร่พาราซิติค (parasitic emission) เป็นความถี่	

แปลกลบวมที่แพร่ออกมาจากเครื่องส่งวิทยุในย่านความถี่วิทยุ 87.5-108 MHz ซึ่งเกิดจากชุดขยายสัญญาณวิทยุของเครื่องส่งวิทยุทำงานไม่ถูกต้อง สังเกตได้จากเครื่องรับวิทยุจะรับสัญญาณที่ส่งออกอากาศได้หลายช่องความถี่พร้อมกัน

ความถี่ของสถานีวิทยุที่รบกวนกับความถี่ IF
(Intermediate Frequency : 10.7 ± 0.1 MHz)

สถานีวิทยุ A ความถี่ (MHz)	สถานีวิทยุ B ความถี่ (MHz)	Intermodulation B-A = 10.7 ± 0.1 (MHz)	สถานีวิทยุ A ความถี่ (MHz)	สถานีวิทยุ B ความถี่ (MHz)	Intermodulation B-A = 10.7 ± 0.1 (MHz)
87.25	98.00	98.00-87.25 = 10.75	87.50	98.25	98.25-87.50 = 10.75
87.75	98.50	98.50-87.75 = 10.75	88.00	98.75	98.75-88.00 = 10.75
88.25	99.00	99.00-88.25 = 10.75	88.50	99.25	99.25-88.50 = 10.75
88.75	99.50	99.50-88.75 = 10.75	89.00	99.75	99.75-89.00 = 10.75
89.25	100.00	100.00-89.25 = 10.75	89.50	100.25	100.25-98.50 = 10.75
89.75	100.50	100.50-89.75 = 10.75	90.00	100.75	100.75-90.00 = 10.75
90.25	101.00	101.00-90.25 = 10.75	90.50	101.25	101.25-90.50 = 10.75
90.75	101.50	101.50-90.75 = 10.75	91.00	101.75	101.75-91.00 = 10.75
สถานีวิทยุ A ความถี่ (MHz)	สถานีวิทยุ B ความถี่ (MHz)	Intermodulation B-A = 10.7 ± 0.1 (MHz)	สถานีวิทยุ A ความถี่ (MHz)	สถานีวิทยุ B ความถี่ (MHz)	Intermodulation B-A = 10.7 ± 0.1 (MHz)
91.25	102.00	102.00-91.25 = 10.75	91.50	102.25	102.25-91.50 = 10.75
91.75	102.50	102.50-91.75 = 10.75	92.00	102.75	102.75-92.00 = 10.75
92.25	103.00	103.00-92.25 = 10.75	92.50	103.25	103.25-92.50 = 10.75
92.75	103.50	103.50-92.75 = 10.75	93.00	103.75	103.75-93.00 = 10.75
93.25	104.00	104.00-93.25 = 10.75	93.50	104.25	104.25-93.50 = 10.75

93.75	104.50	104.50-93.75 = 10.75		94.00	104.75	104.75-94.00 = 10.75
94.25	105.00	105.00-94.25 = 10.75		94.50	105.25	105.25-94.50 = 10.75
94.75	105.50	105.50-94.75 = 10.75		95.00	105.75	105.75-95.00 = 10.75
95.25	106.00	106.00-95.25 = 10.75		95.50	106.25	106.25-95.50 = 10.75
95.75	106.50	106.50-95.75 = 10.75		96.00	106.75	106.75-96.00 = 10.75
96.25	107.00	107.00-96.25 = 10.75		96.50	107.25	107.25-96.50 = 10.75
96.75	107.50	107.50-96.75 = 10.75		97.00	107.75	107.75-97.00 = 10.75

และจากการศึกษาเปรียบเทียบวิทยุชุมชนของประเทศสหรัฐอเมริกา มีข้อกำหนด คือ

1. กำหนดคลื่นความถี่ของวิทยุชุมชน 88.7 – 91.7 MHz
2. คลื่นความถี่ของวิทยุชุมชนจะต้องไม่ทำให้เกิดการรบกวนคลื่นความถี่ของวิทยุการบิน 110 -130 MHz
3. การประกอบการวิทยุชุมชนไม่อนุญาตให้มีการโฆษณา
4. ในพื้นที่เดียวกันให้มีได้ 1 ความถี่ และกำหนดระยะทางส่งไม่เกิน 6 กิโลเมตร

จากข้อกำหนดของ ITU มาตรฐานความเข้มของสัญญาณวิทยุระบบ FM (Minimum usable field strength) ขึ้นอยู่กับพื้นที่เขตบริการ คือ

Areas	Services	
	Monophonic dB(μ V/m)	Stereophonic dB(μ V/m)
Rural	48	54
Urban	60	66
Large cities	70	74

สัญญาณที่วัดเป็นมาตรฐาน ใช้เสาอากาศในการรับสัญญาณ ความสูง 10 เมตร จะเห็นได้ว่าเขตบริการพื้นที่ในเขตชนบท (Rural Area) การส่งวิทยุกระจายเสียงระบบ FM ความเข้มของสัญญาณวิทยุ FM Stereo อย่างน้อย เท่ากับ 54 dB หรือ 500 μ V เขตบริการตัวเมืองความเข้มของสัญญาณวิทยุ FM Stereo อย่างน้อย เท่ากับ 66 dB หรือ 2 mV เขตบริการตัวเมืองขนาดใหญ่ สัญญาณวิทยุ FM Stereo อย่างน้อย เท่ากับ 74 dB หรือ 5 mV

ดังนั้นจากเหตุผลทางด้านเทคนิค วิทยุชุมชน จึงไม่มีความเหมาะสมที่จัดตั้งในตัวเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานคร หรือตัวเมืองใหญ่ในต่างจังหวัด เพราะ กำลังส่ง 30 วัตต์ เสาอากาศ 30 เมตร และ เขตบริการ 15 กิโลเมตร ที่กำหนด ไม่สามารถใช้ได้ในเขต ตัวเมืองขนาดใหญ่ และที่สำคัญในตัวเมืองใหญ่ ๆ จะมีการใช้คลื่นความถี่วิทยุเป็นจำนวนมาก มีการรบกวนจากการใช้อุปกรณ์ในภาคอุตสาหกรรม โรงงานต่าง ๆ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ของสังคมเมืองใหญ่ ซึ่งสร้างคลื่นวิทยุออกมา โอกาสที่จะเกิดการรบกวนสูงมาก เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงในตัวเมืองใหญ่จำเป็นต้องส่งกระจายเสียงด้วยกำลังส่งสูง เพื่อให้ให้คลื่นที่รบกวนสามารถรบกวนได้น้อยลง ปัจจุบันในกรุงเทพมหานครเครื่องส่ง FM ที่กำลังส่งสูงสุด คือ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย FM 95.50 MHz กำลังส่ง 10 กิโลวัตต์ (40 KW. ERP) สถานีวิทยุกระจายเสียงระบบ FM ของหน่วยงานอื่นอนุญาตให้กำลังส่งสูงสุด 5 กิโลวัตต์ (20 KW. EPP) แต่ในทางความเป็นจริงแล้วกำลังส่งออกอากาศดังกล่าวในขณะนี้ ก็ยังไม่สามารถครอบคลุมเขตบริการวิทยุกระจายเสียง กรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล วิทยุชุมชนในกรุงเทพมหานครที่ส่งกระจายเสียงด้วยกำลังส่งเพียง 30 วัตต์ (ERP) จึงเป็นไปได้ที่จะให้บริการพื้นที่รัศมี 15 กิโลเมตร ทำให้มีการส่งกระจายเสียงวิทยุชุมชนที่มีกำลังส่งสูงเกิน 30 วัตต์ มากมายในขณะนี้

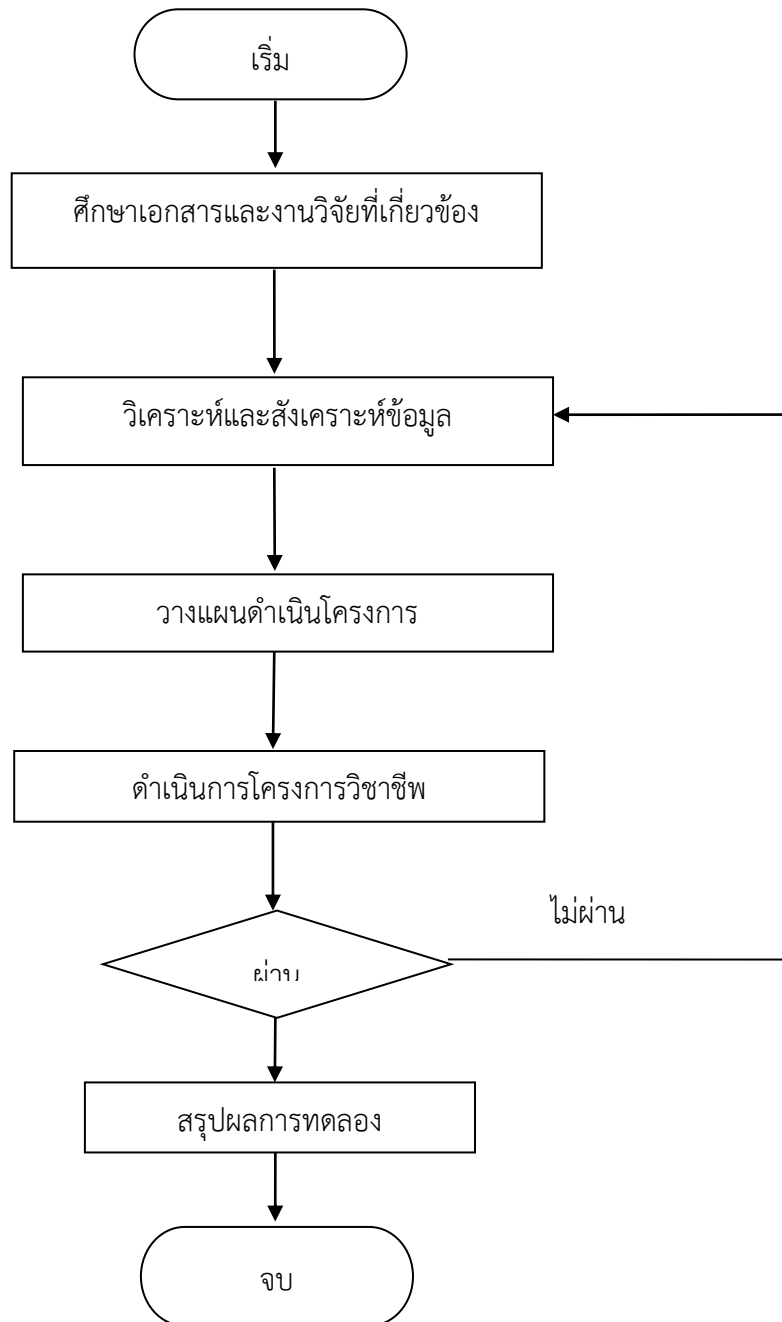
วิทยุชุมชนจึงเหมาะสมกับพื้นที่เขตบริการชนบทมากกว่า เพราะพื้นที่ดังกล่าว ประชาชนยังไม่มีสื่อวิทยุให้บริการข้อมูลข่าวสาร และความรู้ และพยายามหลีกเลี่ยงการใช้คลื่นความถี่ในพื้นที่หลาย ๆ ความถี่ เพื่อป้องกันการรบกวน ซึ่งตามหลักการแล้ววิทยุชุมชนในแต่ละพื้นที่ ควรจะมีเพียงสถานีเดียว แบ่งช่วงเวลาให้กลุ่มชุมชนใช้เวลา หากจะแบ่งการจัดสรรคลื่นความถี่ชุมชนออกเป็นตามความต้องการของชุมชนแต่ละด้านทุกด้าน เช่น ด้านศาสนา ก็ต้องแบ่งเป็น ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ และละแ่ศาสนาที่มีหลายนิกายไม่เหมือนกัน ก็ต้องจัดสรรให้เพิ่มอีก นอกจากนั้น ยังมีชุมชนที่ต้องการประชาสัมพันธ์ ด้านข่าวสาร ความรู้ และบันเทิง ซึ่งมีการแบ่งกลุ่มผู้ฟังออกหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยกลางคน และกลุ่มสูงอายุ และอีกหลาย ๆ อย่าง เมื่อมีการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุชุมชนในแต่ละพื้นที่เป็นจำนวนมากแล้วการรบกวนกันก็หนีไม่พ้น นอกจากจะไม่เกิดความสมานฉันท์ ก็อาจจะเกิดการแตกแยกความสามัคคีกันที่สุดในที่สุด การที่กฎหมายรัฐธรรมนูญ กำหนดให้มีสิทธิเสรีภาพ ในการจัดสรรคลื่นความถี่ในภาคประชาชน ซึ่งเป็นการดีแก่สังคม แต่สังคมจะต้องมีกฎเกณฑ์ที่จะต้องให้ทุกคนเคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการทดลอง

กล่าวนำ

จะเห็นได้ว่าการจัดตั้งสถานีวิทยชุมชนจะต้องพิจารณาเงื่อนไขทางเทคนิคคือการรบกวนเป็นหลักสำคัญ และการกำหนดแผนจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุชุมชน จะต้องออกแบบไม่ให้เกิดการรบกวนกัน จึงจะขอสรุปข้อกำหนดการรบกวนของสถานีวิทยตามที่มีการศึกษา

3.1 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

รูปที่ 3.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ในการศึกษาโครงการวิชาชีพเรื่องชุดสัทธิการทำงานของเครื่องยนต์4จังหวะของรถจักรยานยนต์ครั้งนี้ คณะผู้จัดทำได้กำหนดวิธีการสร้างชุดสัทธิการทำงานของเครื่องยนต์ 4จังหวะมี 6 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา
- ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและสร้าง
- ขั้นตอนที่ 3 ทดสอบเก็บข้อมูล
- ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบแก้ไข
- ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการดำเนินการ
- ขั้นตอนที่ 6 จัดทำรูปเล่ม

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา มีดังนี้

1. สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ ชุดสัทธิการทำงานของเครื่องยนต์
2. ศึกษาความเป็นไปได้ของการทำชุดสัทธิการทำงานของเครื่องยนต์4จังหวะของรถจักรยานยนต์
- 3 .ศึกษางานโครงการที่มีผู้ศึกษาแล้ว
4. รวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้ค้นคว้า
5. ทำการสังเคราะห์เอกสารและแนวโน้มการทำโครงการ
- 6 .คณะผู้จัดทำได้ข้อสรุปร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและสร้าง มีดังนี้

1. ทำการออกแบบโดยการวาดโครงสร้าง
2. สำรวจอุปกรณ์ว่าหาซื้อได้ง่ายหรือไม่
- 3 .กำหนดงบประมาณในการดำเนินงาน
4. กำหนดอุปกรณ์ที่ใช้ทำชุดสัทธิการทำงานของเครื่องยนต์4จังหวะของรถจักรยานยนต์

ขั้นตอนที่ 3 ทดสอบเก็บข้อมูล มีดังนี้

1. คณะผู้จัดทำวางแผนการดำเนินการไว้ 5 เดือน มีรายละเอียดดังนี้
- 1.1ขั้นตอนที่ 1 ช่วงเดือนพฤษภาคม 2555 ศึกษาสภาพปัญหา
- 1.2 ขั้นตอนที่ 2 ช่วงเดือนมิถุนายน 2555 – เดือนกรกฎาคม 2555 ออกแบบและสร้าง
- 1.3 ขั้นตอนที่ 3 ช่วงเดือนกรกฎาคม 2555 – เดือนสิงหาคม 2555 ทดสอบเก็บข้อมูล
- 1.4 ขั้นตอนที่ 4 ช่วงเดือนสิงหาคม 2555 ตรวจสอบแก้ไข
- 1.5 ขั้นตอนที่ 5 ช่วงเดือนกันยายน 2555 สรุปผลการดำเนินงาน
- 1.6 ขั้นตอนที่ 6 ช่วงเดือนกันยายน 2555 จัดทำรูปเล่ม

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบแก้ไข มีดังนี้

1. ทดลองชุดสัทธิการทำงานของเครื่องยนต์4จังหวะของรถจักรยานยนต์
2. ทำการบันทึกเก็บข้อมูล
3. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. ทำการทดลองอีกครั้ง
5. บันทึกผลการทดลอง

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการดำเนินงาน มีดังนี้

1. นำผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 4 มาทำการสรุปผลการดำเนินการชุดสาธิตการทำงานของเครื่องยนต์ 4 จังหวะของรถจักรยานยนต์

ขั้นตอนที่ 6 จัดทำรูปเล่ม มีดังนี้

1. จัดทำรูปเล่มตามแบบฟอร์มที่กำหนดของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงคราม
2. ส่งรูปเล่มที่สมบูรณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์
3. ทำการแก้ไขรูปเล่มตามข้อเสนอแนะ/ตรวจสอบอีกครั้ง
4. หากไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจัดทำรูปเล่ม 3 เล่มพร้อมทั้งแผ่น CD

3.3 การติดตั้งสถานีวิทยุ

รูปที่ 1 แสดงการประกอบแผงสัญญาณวิทยุระบบ เอฟ เอ็ม คลื่นความถี่ 104 MHz

รูปที่ 2 แสดงการประกอบแผงสัญญาณวิทยุระบบ เอฟ เอ็ม คลื่นความถี่ 104 MHz

รูปที่ 3 การจัดทำเครื่องส่งสัญญาณวิทยุแบบระบบ เอฟ เอ็ม คลื่นความถี่ 104 MHz

รูปที่ 4 การจัดทำเครื่องส่งสัญญาณวิทยุแบบระบบ เอฟ เอ็ม คลื่นความถี่ 104 MHz

รูปที่ 5 การประกอบเสาสถานีสัญญาณวิทยุเพื่อใช้ในการติดตั้งแผงส่งสัญญาณวิทยุ ระบบ เอฟ

เอ็ม

รูปที่ 6 การประกอบเสาสถานีสัญญาณวิทยุเพื่อใช้ในการติดตั้งแผงส่งสัญญาณวิทยุ ระบบ เอฟ

เอ็ม

รูปที่ 7 การติดตั้งเสาสถานีวิทยุเพื่อติดตั้งแผงส่งสัญญาณวิทยุแบบระบบ เอฟ เอ็ม

รูปที่ 8 การติดตั้งเสาสถานีวิทยุเพื่อติดตั้งแผงส่งสัญญาณวิทยุแบบระบบ เอฟ เอ็ม

บทที่ 4

ผลการทดลอง

4.1 ผลการทดลอง

การทดสอบหากยื่นอยู่ในรัศมี 100 เมตรเป็นวงกลมหรืออยู่ใต้เสาส่งสัญญาณ ไม่สามารถดู ที่วีช่องต่างๆได้หรือท่านไม่สามารถรับฟังคลื่นวิทยุก่อนและหลังคลื่นหลัก ของท่านได้แสดงว่าสัญญาณการส่งวิทยุไม่สมบูรณ์ อาจมีผลกับเครื่องส่ง (Power RF)มีปัญหาฟังของสัญญาณหรือเสาส่ง (Bay Antenna) มีสัญญาณส่งหน้ากว้าง (Bandwidth)เกินกว่าทางราชการกำหนด ทำให้ไปทับคลื่นอื่นหรือรบกวนที่ว่าจะมีผลกับการถูกระงับการแพร่สัญญาณต่อไปแต่เสาส่งสัญญาณ J Plus มีสัญญาณกวนน้อยมากๆทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพราะ J plus มีข้อต่อเพียงจุดเดียวเท่านั้น เรื่องผลกระทบจากเสาส่งแทบจะไม่มี หากเปรียบเทียบกับเสาส่ง single dipole หรือ circular dipole ซึ่งมีหัวต่อสายเป็นจำนวนมากหากทำการติดตั้งไม่ดี เสี่ยงกับสายข้อต่อขาดได้ และติดตั้งไม่ได้มาตรฐานประกอบกับสถานีฯ เมื่อติดตั้งเสาส่งสัญญาณแล้วก็ไม่ค่อยบำรุงรักษาก็จะเป็นอีกปัญหาหนึ่ง

4.2.1 ระดับความดังของสัญญาณเสียง (Signal Level) ระดับสัญญาณเสียงมีคุณภาพดีและมีระดับเสียงที่คงที่ซึ่งการควบคุมระดับเสียงให้คงที่เป็นหน้าที่ของผู้ควบคุมเสียงซึ่งอาจเป็นผู้ดำเนินการผู้ประกาศผู้ควบคุมเสียงและจะต้องปรับแต่งระดับสัญญาณเสียงให้ได้คุณภาพผู้รับฟังจากเครื่องรับวิทยุจะรู้สึกวาระดับเสียงชัดเจนฟังแล้วไม่ขัดหูดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องเรียนรู้การควบคุมระดับสัญญาณเสียงให้ถูกต้องซึ่งอุปกรณ์เครื่องควบคุมระดับเสียงที่ใช้งานในห้องส่งวิทยุกระจายเสียงคือ VU Meter โดยปกติจะเป็นมิเตอร์ชนิดใช้เข็มอ่านค่ามีสีต่างจากมิเตอร์ชนิดอื่นคือหน้ามิเตอร์มีสีเหลืองหรือเป็นไฟ LED

การอ่านค่ามิเตอร์แบ่งเป็น 2 สเกลใช้หน่วยวัดค่าเป็น dBm และ % โดยปกติการควบคุมขนาดระดับความดังของสัญญาณเสียงอยู่ในช่วงสูงสุดประมาณ 0 dBm หรือ 100% สำหรับผู้จัดรายการผู้ประกาศและเจ้าหน้าที่ควบคุมเสียงจะไม่ใช้เรื่องยากที่จะปรับระดับเสียงให้ถูกต้องแต่สำหรับช่างเทคนิคห้องส่งวิทยุกระจายเสียงซึ่งรับผิดชอบงานซ่อมบำรุง (Maintenance) จะต้องมีความรู้วาระดับสัญญาณที่ต้องการแท้จริงของระบบการส่งวิทยุกระจายเสียงมีระดับสัญญาณเท่าไรซึ่งขึ้นอยู่กับมาตรฐานของอุปกรณ์ที่นำมาใช้งานในการส่งลงและเสียงที่รับได้จะมีการผิดเพี้ยนของเสียงเช่นเสียงแตกพร่าฟังไม่ชัดเจน

- การปรับระดับสัญญาณเสียงต่ำเกินไปจะทำให้เสียงจากเครื่องรับวิทยุเบาและเมื่อเร่งเสียงเครื่องรับให้ดังขึ้นก็จะมีเสียงเสียงรบกวน (Noise) เช่นเสียงฮัมเสียงซ่าดังแทรกเข้ามาด้วย

4.2.2 สัญญาณเสียงผิดเพี้ยน (Distortions) สัญญาณเสียงผิดเพี้ยนโดยปกติอุปกรณ์ห้องส่งวิทยุที่ใช้งาน จะมีความผิดเพี้ยนของสัญญาณเสียงระหว่างสัญญาณเสียงเข้าอุปกรณ์และสัญญาณเสียงออกจากอุปกรณ์ ขึ้นอยู่กับคุณภาพของอุปกรณ์อุปกรณ์เครื่องเสียงที่ดีความผิดเพี้ยนของเสียงไม่ควรเกิน 1% รายละเอียด ตามคุณสมบัติทางเทคนิคของอุปกรณ์แต่ละชนิดเช่น

- Mixers, Amplifiers : 0.1% - 0.5%
- Record Player : 1%
- Tape machines : 0.5% - 1%
- Cassette recorder : 1% - 5%
- Microphone : 0.01% - 0.1%

เสียงผิดเพี้ยนเสียงแตกสาเหตุส่วนใหญ่คือการปรับระดับสัญญาณเสียงมากเกินไปโดยปกติจะเริ่มเกิดขึ้นเมื่อปรับระดับของดังของสัญญาณเสียงเกิน 30% ส่วนรายละเอียดทางเทคนิคที่มีผลทำให้เกิด Distortion คือระดับเสียงเกินกว่าระดับที่อุปกรณ์ได้ออกแบบกำหนดไว้คือไม่ควรที่กำหนด

- Mixer, Amplifiers 15 dB - 20 dB
- Tape machines 6 dB
- Cassette recorder 6 dB

4.2.3 การตอบสนองย่านความถี่เสียง (Frequency Response) การตอบสนองย่านความถี่ของเสียงคืออุปกรณ์ห้องส่งวิทยุกระจายเสียงสามารถปรับระดับความดังได้ดีโดยลักษณะของคลื่นเสียงย่านความถี่ต่างๆสามารถปรับได้เช่นเสียงทุ้มเสียงกลาง(เสียงคนสนทนาหรือเสียงคนร้องเพลง) เสียงแหลม (ทุ้มแหลมเป็นการปรับเสียงเครื่องดนตรี) อุปกรณ์ที่ปรับระดับเสียงทุ้มแหลมจะมีปุ่มปรับตั้งแต่หนึ่งปุ่มหรือมากกว่านั้นคือ 8, 16, 32, 64 ปุ่มตามช่วงย่านความถี่เสียงเรียกว่าการปรับ Equalizer โดยปกติเจ้าหน้าที่ห้องส่งวิทยุมักจะปรับคุณภาพเสียงเฉพาะเสียงดนตรีให้ดังขึ้นเพราะเข้าใจว่าจะทำให้เสียงวิทยุที่ออกอากาศเสียงดีแต่ข้อเท็จจริงแล้วการปรับเสียงทุ้มแหลมจะต้องคำนึงถึงเครื่องรับวิทยุโดยทั่วไปว่าเสียงที่รับได้ชัดเจนและเหมือนต้นฉบับแหล่งกำเนิดเสียงของผู้ผลิตหรือไม่ (CD)

4.2.4 เสียงรบกวน (Noise) เป็นสัญญาณเสียงรบกวนซึ่งแทรกเข้าไปในสัญญาณเสียงเดิมต้นฉบับ มีน้อยเช่นเสียงซ่าเสียงสั่นของหัวเข็มแผ่นเสียงเสียงแฉกของเครื่องเล่นแผ่นเสียงเสียงฮัมที่เกิดจากแหล่งจ่ายไฟฟ้าของอุปกรณ์ไม่เรียบ (เสียงความถี่ต่ำ 50-100 ครั้ง/วินาที) การลดเสียงรบกวนขึ้นอยู่กับ การดูแลอุปกรณ์เครื่องเสียงและซ่อมบำรุงให้ทำงานอย่างมีคุณภาพและปัญหาการติดตั้งอุปกรณ์ สายสัญญาณเสียงต่อไม่แน่น (Bad contact)

4.2.5 เสียงสั่นจากมอเตอร์เครื่องบันทึกเสียงหรือเครื่องเล่นหรือ CD (Wow and Flutter) เป็นสัญญาณเสียงรบกวนซึ่งเกิดจากอุปกรณ์เครื่องจักรกลน้อยเช่นมอเตอร์เทปบันทึกเสียงหรือเครื่องเล่น CD สาเหตุเพราะปรับแต่งการทำงานของอุปกรณ์ไม่ถูกต้องหรือไม่มีการบำรุงรักษาอุปกรณ์อุปกรณ์ไม่สะอาดดังนั้นการใช้อุปกรณ์เครื่องเทปบันทึกเสียงจำเป็นต้องมีการซ่อมบำรุงรักษาทำความสะอาดอยู่เสมอเป็นหน้าที่สำคัญของผู้ที่ใช้งานอุปกรณ์จำเป็นต้องสังเกตหากพบว่าคุณภาพเสียงไม่ดีมีเสียงรบกวนจากมอเตอร์เทปซึ่งเป็นสัญญาณเสียงความถี่ต่ำเสียงดังซ่าตลอดเวลา

บทที่ 5 สรุปงานและข้อเสนอแนะ

การสร้างสถานีวิจัยเพื่อการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงคราม มหาวิทยาลัยนครพนม

5.1 ปัญหาที่เกิดขึ้น

5.1.1 ปัญหาที่เกิดจากการสร้างสถานีวิจัย

ในการจัดตั้งสถานีวิจัยเพื่อการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงคราม มหาวิทยาลัยนครพนม เป็นการจัดตั้งเพื่อการศึกษาภาคปฏิบัติที่มีตามท้องตลาดมีค่อนข้างน้อยต้องสั่งซื้อจากที่จำหน่ายเฉพาะอะไหล่ทางสถานีวิจัย ทำให้เสียเวลา และงบประมาณเพิ่ม มากขึ้น และแรงงานนักศึกษาที่ใช้ในการประกอบจัดตั้งสถานีวิจัยมีความรู้ด้าน เครื่องส่งวิทยุ การประกอบแผงส่งสัญญาณวิทยุ การตั้งเสาทาวเวอร์ น้อยทำให้กระบวนการทำงานต้องใช้เวลามากขึ้น

5.1.2 ปัญหาที่เกิดจากการทดสอบ

ระดับความแรงของเครื่องส่งวิทยุไม่สามารถส่งสัญญาณจริงได้เพราะเพาเวอร์ซัพพลายของเครื่องส่งซ็อตไม่สามารถใช้งานได้ และระบบระบายความร้อนของเครื่องส่งมีปัญหาทำให้ต้องจัดทำเครื่องส่งโดยการเปลี่ยนเพาเวอร์ซัพพลายใหม่ ทำระบบระบายอากาศใหม่โดยติดตั้งพัดลมระบายอากาศเพิ่มอีกจำนวน 2 ตัว ส่วนภาคเพาเวอร์ซัพพลาย Exciter ไม่สามารถจ่ายแรงดันไฟฟ้าได้ทำให้ต้องถอดเปลี่ยนเพาเวอร์ซัพพลาย Exciter ตัวใหม่ จึงสามารถใช้งานได้

5.2 สรุปผลการทดลอง

ระดับความแรงของเครื่องส่งวิทยุมีขนาดกำลัง 300 วัตต์และสามารถส่งสัญญาณจริงได้ประมาณ 285-286 วัตต์ และในบริเวณเขตใกล้เคียงอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม มีการตั้งสถานีวิจัยเพื่อเชิงพาณิชย์ไม่น้อยกว่า 5-8 สถานี และมีเครื่องส่งกำลังวัตต์ที่สูงกว่า ทำให้การออกอากาศในระบบ เอฟเอ็ม 104.00 เมกะเฮิร์ต มีการรบกวนจากสถานีอื่นและเสาสถานีวิจัยเป็นเสาที่ตั้งจากตัวตึก 2 ชั้น อาคารเรียนศรีสงคราม ความสูงจากพื้นดิน 30 เมตร ทำให้ระยะการส่งสัญญาณที่ไม่มีสัญญาณสถานีอื่นรบกวนได้ระยะทาง 20 กิโลเมตร

5.3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

การจัดตั้งสถานีวิจัยเพื่อการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงคราม มหาวิทยาลัยนครพนม เป็นการจัดตั้งเพื่อการศึกษา เป็นการจัดตั้งเพื่อไม่หวังผลกำไร และสามารถใช้งานได้โดยการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางวิทยาลัย เท่านั้น แต่ยังมีสถานีอื่น ที่ยังเปิดคลื่นความถี่ใกล้เคียง ทำให้สัญญาณความถี่ 104.00 เมกะเฮิร์ต ไม่ชัดเจน โดยในหลักเกณฑ์การจัดตั้งสถานีเองมีแต่ยังไม่ถูกรับรองจากหน่วยงานที่รับผิดชอบทำให้การส่งสัญญาณความสามารถออกได้โดยไม่มีข้อกำหนัดความถี่ที่ชัดเจน